

Ho bolotsa ha banna ka bongaka ke mokgwatshebetso o bonolo wa oporeishene o etswang ka ho tlosa letlalo le ka pele botoneng.

Mokgwa ona wa tshebetso o a fumanaha mahala jwale le dibakeng tse buletsweng setjhaba.

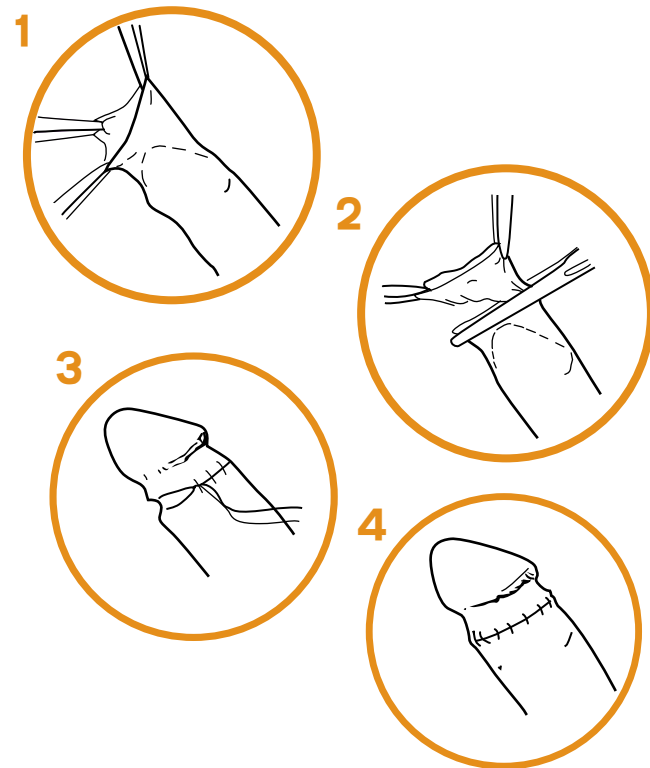
Ho bolotsa ka bongaka ho fokotsa menyetla ya ho kenwa ke HIV le Malwetse a mang a Tshwaetsanang ka Thobalano (di-STI) monneng ya bang le thobalano le motho wa bong bo fapaneng le ba hae.

Na ho bolotsa ka bongaka ho etswa jwang?

Mokgwa o tlwaelehileng haholo wa ho bolotsa ka bongaka dibakeng tsa setjhaba ke wa mokgwa o tataiswang ka di-forcep. Mokgwa o sa tlwaelehang haholo, empa o bolokehileng hape o sebetsang hantle, ya ho bolotsa ka oporeishene ke dorsal slit le sleeve resection.

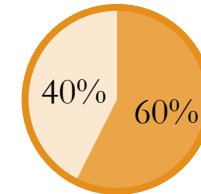
Bakeng sa ho bolotsa ka mokgwa o tataiswang ka di-forcep o fuwa dibolaya-mahlaba, e be letlalo le ka pele le a hulwa hloohong ya botona ka para ya di-forcep e be letlalo leo le ka pele le pongwa ka potlako ho sebedisa di-forcep jwalo ka tataiso. E be ho a rokwa ho potoloha botona ho tshwara letlalo le dule boemong ba lona ha morao ho tlangwe ka dibandetjhe.

Ho bolotsa ha banna ka bongaka ke o mong wa mekgwatshebetso e tlwaelehileng haholo e etsuwanang lefatsheng ka bophara mme ho rarahana ho ba teng ka sewelo empa hangata ho rarollwa ha bonolo.

Na ke efe melemo ya bophelo ya ho bolotsa ha banna ka bongaka?

Ha o le motho wa monna ya bang le thobalano le batho ba bong bo fapaneng le ba hao, moo ho bolotsa ha banna ka bongaka ho tla fokotsa menyetla ya hao ya ho tshwaetswa ke HIV.

Diteko tse tharo tsa bongaka, tse ileng tsa tshwarwa mane Kenya, Afrika Borwa le Uganda, di ile tsa supa hore ho bolotsa ka bongaka ho fokotsa kotsi ya monna ya ho kenwa ke HIV ka dipersente tse 50 ho isa ho tse 60.

Ho na le melemo e meng ya bohlokwa ya bophelo e amanang le ho bolotsa. Yona e kenyelletsa kotsi e fokotsehileng ya ditshwaetso tse ding tse fetiswang ka thobalano jwalo ka herpes, mokaola le human papilloma virus. (Human papilloma virus e eketsa kotsi ya kankere botoneng banneng le kankere ya molomo wa popelo basading.) Kotsi ya ho kenwa ke tshwaetso tsa urinary tract baneng, phymosis (ho kgomarela ha letlalo le ka pele botoneng) le balanitis (tshwaetso ya yeast botoneng) le tsona di a fokotseha.

Ke mang ya ka bolotsang?

Ho bolotsa ha banna ka bongaka ke mahala dibakeng tsa setjhaba bakeng sa masea, batjha le batho ba baholo. Ho bolotsa ke mokgwatshebetso wa boithaopo mme ka mehla o na le tokelo ya ho hana ho bolotsa.

Banna ba nang le HIV hape ba na le tokelo ya ho bolotswa. Le ha ho le jwalo ke feela banna ba nang le HIV ha jwale ba phetseng hantle ba tla dumellwa ho kena mokgweng ona wa tshebetso mme ho tla tshwanelwa hore ho nkuwe palo ya CD4 ya bona mme ba be boemong bo botle ba bophelo.

Bana ba boholo bo pakeng tsa dikgwedi tse 6 le dilemo tse 7 ha ba tshwanela ho bolotsa hobane dibolaya-mahlaba (general anesthesia) tseo ho fanwang ka tsona bakeng sa mokgwa ona wa tshebetso di kotsi haholo baneng ba leng sehlopheng sena ka boholo.

Ho thweng ka dikhondomo?

Ho bohlokwa haholo ho dula o ntse o itshireletsa wena le molekane wa hao ka ho sebedisa khondomo ka nepo hape nako le nako ka mora ho bolotsa. Sephetso sa tshireletso seo ho bolotsa ka bongaka ho nang le sona tabeng ya ho fokotsa phetiso ya HIV ke karolwana feela ka hoo se ka sebetsa feela jwalo ka mokgwa o mong wa thibelo. Ho bolotsa ha ho nke sebaka sa dikhondomo!

O tshwanetse hore o se ke wa ba le thobalano bakeng sa dibeke tse tshelletseng ka mora ho bolotsa. Hona ke ho neha leqeba nako ya ho fola. Ho ba le thobalano pele leqeba le fola ka botlalo ho ka eketsa kotsi ya hao ya ho kenwa ke HIV.

Ha o batla lesedi le eketsehileng ka ho bolotsa ka bongaka ha banna ka boithaopo, iteanye le ba ofisi e haufi le wena ya TAC:

Boemong ba Naha: 021 422 1700

Khayelitsha: 021 364 5489

Ekurhuleni: 011 873 4130

Gert Sibande: 017 811 5085

Mopani: 015 307 3381

Lusikisiki: 039 253 1951/2

Umgungundlovu: 033 394 0845

www.tac.org.za

Design and layout by Designs4development, info@d4d.co.za

Na ho bolotsa ho tla ama bophelo ba ka ba thobalano jwang?

Ho bile le bopaki bo fapaneng ba ka moo ho bolotsa ho ka amang ho kgotsofala ha hao ka tsa thobalano ka teng. Ka kakaretso, ha ho na ho fokotseha ho hoholo hwa kgotsofalo ho tlaheweng.

Diteko tsa ho bolotsa ka bongaka ha banna ka boithaopo mane Uganda le Kenya di ile tsa lebelala haholo kgotsofalo – ha ho a ka ha ba le ho fokotseha ha kgotsofalo ya thobalano e ileng ya tlahwa ke banna.

Diteko tsa Uganda hape le ile la lebelala le kgotsofalo ya thobalano ya balekane ba basadi: 3% ya basadi e tlahile ha e bile le kgotsofalo e tlase ya thobalano; 57% e tlahile ha ho sa ba le phetoho ya kgotsofalo ya bona ya thobalano mme 40% e tlahile ha ho bile le ntlafalo ya kgotsofalo ya bona ya thobalano ka mora ho bolotsa ha balekane ba bona.

Na ho bolotsa ka setso ho ka bapiswa jwang le ho bolotsa ka bongaka?

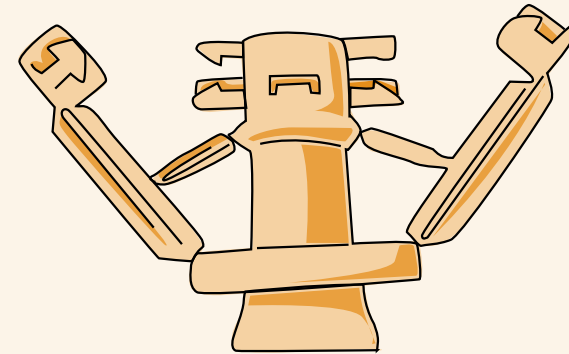
Ho bolotsa ka setso ha ho na melemo ya thibelo e tshwanang le ya ho bolotsa ka bongaka.

Hona ho etswa ke hobane ho bolotsa ka setso, ho fapana le ho bolotsa ka bongaka, hangata ha ho tlose letlalo le ka pele ka botlalo. Banna ba seng ba bolotse ka setso ba ntse ba ka kenela ho bolotsa ka bongaka. Bua le mosebeletsi wa lona wa tlhokomelo ya bongaka ka hona.

Hape, ho bolotsa ka setso hangata ha ho etswe ka polokeho le ka mokgwa o nang le bohleki.

Na Tara KLamp ke eng?

TAC e lemosa ka tshebediso ya Tara KLamp bakeng sa ho bolotsa.

Tara KLamp ke sesebediswa sa polasetiki se sa bolokehang seo hangata se sebedisitsweng ke Lefapha la Bophelo ho bolotsa. Yona e tlangwa jwalo ka tlelempa botoneng ba monna bakeng sa matsatsi a 7 ho isa ho a 10 ho fihlela letlalo le ka pele botoneng le shwa e be le ya

ikwela mmoho le tlelempa. Diteko tse entsweng ka Tara KLamp di fumane hore sesebediswa sena ha se a bolokeha. Diteko di ile tsa emiswa pele ho nako ka baka la sekgahla se hodimo sa diketsahalo tse mpe haholo tse bakilweng ke Tara KLamp. Diketsahalo tseo tse mpe haholo di ne di kenyetsetsa ho ruruha, tshwaetso e neng e baka boladu (sepsis), ho tswa madi le bohloko bo eketsehileng.

Ha o rera ho ya bolotsa ka bongaka, botsa moabi wa hao wa tlhokomelo ya bophelo hore ke mokgwa ofe oo o ka o sebedisang. O ka hana ho sebedisa Tara KLamp mme wa kopa mokgwa o tswaelahileng wa oporeishene – mokgwa o tataiswang ka di-forcep. Mokgwa o tataiswang ka di-forcep ke o nkuwang e le o bolokehileng ke Mokgatlo wa Lefatshe wa Bophelo (World Health Organisation (WHO)). Tara KLamp ha ya ananelwa kapa hona ho dumellwa ke WHO.

Tara KLamp e sebediswa feela ke Lefapha la Bophelo mane KwaZulu-Natal. Ha ho na provinse e nngwe e sebedisang sesebediswa sena ka baka la ho tshwenyeha ka polokeho ya sona.

SeSotho

LEBOLLO
Seo o tshwanetseng ho se tseba